

Випробування
буденністю

Актуально

Час вибудувати
нову стратегію

НОВИНИ ЧАЕС

28 лютого 2023 | №02 (1543)

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

УКРАЇНА:

рік польоту над прірвою

ХІЛОБІДК П.
10.02.23

ЧАЕС відвідав Посол Франції

06 лютого з офіційним візитом Чорнобильську АЕС відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні пан Етьєн де Понсен.

До складу делегації входив заступник міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Олександр Краснолуцький та керівництво Державного агентства України з управління зоною відчуження.

У супроводі виконуючого обов'язки генерального директора ЧАЕС Валерія Сейди пан де Понсен побував під аркою нового безпечного конфайнмента.

Цю споруду було спроектовано та збудовано консорціумом NOVARKA, який складався з двох інженерних гігантів Франції

— компаній Vinci Construction Grand Projects та Bouygues Travaux Publics.

Також у рамках візиту пан Надзвичайний і Повноважний Посол відвідав нове сховище відпрацьованого ядерного палива ЧАЕС та захисну споруду під адміністративним корпусом станції — місце, де перебували полонені нацгвардійці під час окупації Чорнобильської АЕС військами росії.

Валерій Сейда подякував Надзвичайному і Повноважному Послу Франції за багаторічну підтримку України у подоланні наслідків аварії на ЧАЕС та перетворенні об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему, а також висловив надію на подальшу плідну співпрацю.

Постійне представництво МАГАТЕ на ЧАЕС

З 18 січня на Чорнобильській АЕС працює постійне представництво МАГАТЕ.

Чому

24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабну збройну агресію проти України, порушуючи Статут ООН та міжнародне право. Воєнні дії російських збройних сил поблизу всіх ядерних майданчиків призвели до пошкодження енергетичної інфраструктури, порушили безпечне та захищене фун-

кціонування ядерних об'єктів.

Починаючи з 24 лютого 2022 року «Сім невід'ємних стовпів» МАГАТЕ щодо забезпечення ядерної безпеки та захищеності під час військових конфліктів («Сім стовпів»), які були визначені на початку агресії проти України, були поставлені під питання і частково порушені на ядерних об'єктах в Україні.

За таких обставин Україна була і зали-

шається на постійному зв'язку з МАГАТЕ, щоб знайти можливі шляхи зменшення таких ризиків та загроз, у тому числі шляхом постійної присутності Агентства на ядерних об'єктах з метою зменшення ризиків виникнення ядерної аварії.

Довідково. «Сім невід'ємних стовпів»

1. Фізична цілісність об'єктів — будь-то реактори, басейни витримки

або сховища радіоактивних відходів, будівлі, в яких розміщене важливе для безпеки обладнання, розподільчі пристрої, зовнішні трубопроводи — має зберігатися.

2. Усі системи та обладнання з безпеки та захищеності мають бути повністю функціональними в будь-який час.

3. Експлуатаційний персонал повинен мати можливість виконувати свої функції з безпеки та захищеності та вільно приймати рішення без неправомірного тиску.

4. Має бути присутнє надійне зовнішнє живлення від мережі для атомних електростанцій, як це передбачено проектом.

5. Мають бути присутні безперервні логістичні ланцюги поставок і транспортування на майданчики та з майданчиків.

6. Має функціонувати ефективна система радіаційного контролю і аварійної готовності та реагування на майданчику та за його межами.

7. Має бути налагоджений надійний зв'язок з регулятором та іншими сторонами, залученими до безпечного і захищеного функціонування АЕС.

Навіщо

Метою роботи представництва є зменшення ризику виникнення ядерної аварії або інциденту шляхом надання підтримки українським експлуатуючим організаціям у виконанні їх державних обов'язків щодо забезпечення ядерної

безпеки та захищеності на ядерних об'єктах в Україні, зокрема на ПУАЕС, РАЕС, ХАЕС та проммайданчику ЧАЕС.

Постійна присутність експертів МАГАТЕ з ядерної безпеки та захищеності буде досягатися шляхом проведення експертних місій, що, як правило, будуть складатися з двох експертів МАГАТЕ, які одночасно будуть присутні фізично на кожному майданчику АЕС. За необхідності, буде мобілізовано більше експертів.

Як це працює

Співробітники МАГАТЕ, які є частиною постійного представництва МАГАТЕ на ядерних об'єктах в Україні, дотримуватимуться національного законодавства України без шкоди для привілеїв та імунітетів, якими вони користуються згідно з Конвенцією МАГАТЕ про привілеї та імунітети.

Відповідно до Статуту МАГАТЕ та стандартної практики, співробітники МАГАТЕ доповідатимуть Генеральному директору МАГАТЕ. Спостереження, зроблені постійним представ-

ництвом МАГАТЕ на ядерних об'єктах, належним чином повідомляються українській стороні.

Співробітники МАГАТЕ будуть дотримуватися умов конфіденційності, визначених МАГАТЕ. Зокрема, вони не розголошуватимуть третім сторонам конфіденційну інформацію, яку вони можуть отримати у зв'язку зі своєю постійною присутністю на майданчиках.

6 тижнів роботи на ЧАЕС

За словами заступника директора технічного (з поводження з радіоактивними відходами) **Олександра СКОМАРОВО**, для успішної роботи представництва на промисловому майданчику ЧАЕС виконано низку підготовчих заходів.

— Статус МАГАТЕ як поважної міжнародної організації, — зазначив пан Скомаров, — безумовно, та її постійне представництво на ЧАЕС має позитивне значення.

Його представники підтверджують, що наразі у нас на майданчику все гаразд. Проте, у разі гіпотетичної наявності у нас якихось негараздів, МАГАТЕ на це оперативно відреагує, і в поточних умовах це дуже важливо.

Головна мета представництва — контроль за дотриманням правил радіаційної та ядерної безпеки та фізичний захист майданчика.

В технічному завданні діяльності представництва означено критерії, за якими оцінюються згадані показники. Ці критерії напрацьовані на ґрунті досвіду, отриманого під час роботи представництва на Запорізький АЕС, і тепер вони застосовуються для усіх АЕС України, зокрема й для Чорнобильської.

Щоденно зібрана представництвом інформація вкладається у визначену форму і направляється до МАГАТЕ. Це важливо, оскільки у разі небезпеки ми, звичайно, отримаємо зворотній зв'язок із МАГАТЕ та необхідні рекомендації.

Поки що зауважень та пропозицій від працівників представництва не надходило. Нас значною мірою турбувало, як вони поставляться до тих побутових умов, які ми організували для їх міжзмінного відпочинку та роботи, але офіцери МАГАТЕ — люди, загартовані труднощами.

Постійне представництво МАГАТЕ на ЧАЕС діятиме до кінця війни, і це для нас дуже важливо й корисно.

Постійне представництво передбачає щомісячну ротацию офіцерів МАГАТЕ. 19 лютого на ЧАЕС уперше розпочав роботу повністю жіночий склад представництва.

Кадровий резерв ЧАЕС: працюємо на майбутнє

Що таке кадровий резерв?

Під кадровим резервом розуміють групу працівників, відібраних для висування на керівні та ключові посади за результатами оцінювання їх професійних, ділових і особистісних якостей, які позитивно проявили себе в організації та пройшли відповідне навчання для обійняття цих посад.

Призначення фахівця на керівну посаду має здійснюватися не спонтанно у зв'язку з несподіваною вакансією, що з'явилася на підприємстві, а планово, на основі плавного заміщення звільненої посади керівника.

Якщо звільняється місце начальника підрозділу й підприємство вимушено запросити на цю посаду спеціаліста ззовні, останньому треба від трьох до шести місяців, щоб ознайомитися зі справами організації, від одного до трьох років, щоб стати визнаним «своїм», і від двох до п'яти років, щоб увібрати культуру цього підприємства. У працівників, які раніше працювали в цій організації, таких проблем не виникає.

Робота з формування та управління кадровим резервом здійснюється з метою:

- забезпечення призначення на вакантні керівні посади та мінімізації періоду адаптації новопризначених керівників;
- підвищення рівня підбору та розміщення керівних кадрів, впровадження у практику роботи з кадрами прогнозування службових переміщень (планування кар'єри);
- зниження ризику при призначенні керівних працівників;
- мотивації кар'єрного зростання працівників та додаткового стимулювання їх на підвищення освітнього рівня та професійної кваліфікації;

Досягнення цих цілей пов'язане з формуванням та розвитком у працівників,

зарахованих до резерву, професійно необхідних знань, ділових та особистісних якостей, що забезпечують успішне виконання функціональних обов'язків на керівній посаді.

Як відбувається відбір для резерву?

Зарахування кандидатів у резерв проводиться за умови відповідності кандидатів основним критеріям, а також на підставі результатів їх атестації.

Кандидати можуть надавати додаткову інформацію щодо їх освіти, досвіду роботи, професійного рівня та особистісних якостей (копії документів про підвищення кваліфікації, характеристики, рекомендації).

Відбір кандидатів у резерв проводиться за такими критеріями:

- базовий рівень освіти відповідного профілю повинен відповідати кваліфікаційним вимогам до посади, на яку формується резерв;
- стаж роботи за фахом та на керівній посаді відповідного рівня управління (до кандидатів потенційного та стратегічного резерву вимоги до досвіду роботи на керівній посаді не пред'являються);
- Висунення кандидатів у кадровий ре-

зерв здійснюється шляхом направлення до відділу управління персоналом у строк до 31 грудня поточного року подання на зарахування до кадрового резерву.

Списки кадрового резерву затверджуються наказом генерального директора про зарахування кандидатів у кадровий резерв.

Списки резерву підлягають перегляду в міру потреби, але не рідше одного разу на рік.

Висування до КР виконують безпосередньо керівники підрозділів або керівники за напрямом.

Рівні кадрового резерву

1 рівень — керівники вищої ланки управління — директор технічний, ЗДТ, ЗГД, головний бухгалтер та його заступники, директор виконавчий. Вимоги: наявність необхідного рівня знань та професійної підготовки, що дозволяють приступити до роботи на керівній посаді в даний або найближчий час.

2 рівень — керівники середньої ланки управління — керівники структурних підрозділів та їх заступники. Вимоги: наявність короткострокової професійної підготовки та досвіду роботи на

керівній посаді в даний або найближчий час.

Чи гарантує наявність у кадровому резерві 100% отримання керівної посади?

У переважній більшості випадків — так. Випадків, коли списки не погоджувалися керівництвом станції, не було.

Як резервісти виключаються із списків кадрового резерву?

Це відбувається в наступних випадках:

- з ініціативи керівників вищої ланки та структурного підрозділу;

- при переводі в інший структурний підрозділ;

- під час реорганізації структурного підрозділу;

- у випадку звільнення працівника з підприємства.

Один раз на квартал подаються звіти «Про План-графік роботи з персоналом ДСП Чорнобильська АЕС», де в розділі 19 указані причини виключення резервістів.

*Провідний фахівець
із соціальної роботи ВУП
Оксана Маренець*

Час вибудовувати нові глобальні стратегії

Минулий рік ще раз нагадав стару істину: хочеш насмішити Всесвіт — розкажи йому про свої плани. Однак, життя триває, і події 2022 року у найекстремальніший спосіб нагадали необхідність прогресивного стратегічного планування.

До розмови про нову стратегію роботи та розвитку майданчика ЧАЕС ми запросили начальника відділу стратегічного планування Дмитра СТЕЛЬМАХА.

(Завершення теми. Початок розмови в попередньому номері)

— Минулого року підприємства зони відчуження, зокрема й Чорнобильська АЕС, зробили підрахунки та у першому наближенні озвучили суми втрат, отриманих внаслідок російської окупації. Суми величезні, вони вражають, але щось підказує, що вони відображують лише поточні збитки. Про віддалені навіть говорити страшно? Чи вони просто ще не підраховані?

— Довготривалі наслідки російської агресії будуть, насправді, дуже витратними. При чому, йдеться не про викрадені з підприємств матеріальні цінності. Вартість цих втрат можна прорахувати, та й поновити викрадені та/або знищені активи, в принципі, реально.

Інше питання — довгострокові наслідки вторгнення росіян на наш майданчик. І якщо говорити мовою цифр, то короткострокові наслідки вилилися в мільйони доларів, а довготри-

валі коштуватимуть мільярди доларів.

Насамперед, уповільнюється процес звільнення від ВЯП чинного сховища ядерного палива, зростають експлуатаційні витрати, відкладається у часі проєкт демонтажу нестабільних конструкцій ОУ тощо.

Власне, перераховані великі проблеми тягнуть за собою, як сніговий ком, низку інших проблем. Зокрема, думаю, доведеться вносити зміни до проєкту остаточного закриття та консервації блоків. Як ми вже згадували, певні обрані нами раніше технології, що мали бути використані у цьому проєкті, пов'язані із російською федерацією, отже використання їх неможливе: у разі відмов обладнання ми не зможемо продовжити розпочаті про-

цеси. Тому вже зараз, поки є час, треба розраховувати нові шляхи реалізації проєкта, щоб бути незалежними.

До речі, це стосується не лише ЧАЕС: на кожній із українських АЕС є радянські технології, і позбавлятися їх треба до того моменту, коли проблеми технологічної залежності постануть на повний зріст.

— Проте, всі ці завдання мають виконувати фахівці. Певна кількість працівників ЧАЕС була змушена виїхати з України внаслідок бойових дій, і є велика підозра, що вони не повернуться назад, оскільки небезпека не минула. Значна кількість висококваліфікованих професіоналів з Чорнобильської АЕС сьогодні в лавах ЗСУ. Ймовірно, кількість мобілізованих станційників та/або

добровольців збільшуватиметься. Кадрів нам вистачить?

— Ну, плінність кадрів — це не нова для ЧАЕС проблема. Нагадаю, ми почали із нею стикатися ще на початку 2000-х років, одразу після припинення генерації на ЧАЕС.

Наразі ситуація погіршується не лише тими чинниками, які ви навели. Суттєвих ускладнень додає вахтовий спосіб роботи. Будемо чесні: не всі готові жити у віддаленні від родин по два тижні. Не всіх влаштовує екстремальність поїздок. Не всі можуть витримати досить спартанські умови під час вахти — все це об'єктивні речі, з якими доводиться рахуватися.

Водночас поки що проблема гострої нестачі персоналу не постає на повний зріст, насамперед, тому що ЧАЕС не працює в повноцінному режимі. Допоки не зникла небезпека повторного наступу, ми не розпочинатимемо повноцінну роботу — відповідно, персоналу наразі вистачає.

Тобто ця проблема також із рахунку відкладених у часі. Коли ми переможемо і Чорнобильська АЕС відновить повноцінну роботу, ось тоді ми й відчуємо нестачу кадрів. Брак кваліфікованого персоналу, я думаю, буде серйозним викликом для підприємства, і вирішуватися він буде виключно за рахунок підготовки персоналу власними силами.

— Але ж згадана проблема — вона й до війни була проблемою, причому, не лише для ЧАЕС?

— З огляду на те, скільки молоді, отримавши певний досвід на нашій станції, перейшли працювати в інші, більш теплі та грошовиті місця, — так. Наші колишні працівники знаходили роботу на інших атомних майданчиках — там, де були перспективи росту, більша та стабільніша заробітна платня. Звісно, люди старшого покоління — з низки особистих причин — залишаються працювати на станції: вони звикли саме до ЧАЕС, у них встановлений побут в Славутичі. Але ми маємо розуміти, що стратегію підготовки персоналу на ЧАЕС повинно змінити. Мусимо вже зараз це розуміти, інакше період, коли ми повернемося до нормального режиму роботи, стане викликом.

— Якщо ми вже говоримо про виклики, то, напевно, одним із найбільших поточних викликів, який триватиме і у майбутньому, є спосіб направлення персоналу на майданчик. Зрозуміло, що звичний шлях через білорусь на потязі буде неможливим ще протягом довгих років...

— Власне, про необхідність мати альтернативний шлях і до Київщини, і до ЧАЕС ми почали говорити задовго до війни. Влітку 2020 року, презентуючи стратегію розвитку Славутича на пленарному засіданні Славутицької мі-

ської ради, я робив наголос на необхідності будівництва моста через Київське водосховище та сухопутної дороги в обхід території білорусі.

Тоді йшлося про те, що реалізація цього не дешевого, але амбітного, в гарному сенсі цього слова, проекту дасть можливість спростити логістику доступу персоналу до ядерних об'єктів у зоні відчуження зі Славутича, виключаючи рух територією іншої держави.

В той час ми спиралися на те, що реалізація даної ідеї сприятиме розвитку інфраструктури депресивних територій України, перенаправленню вантажо-пасажирського потоку повз Київ і надасть ще чимало користь як нашому регіону, так і центру країни. Сьогодні ми розуміємо, що подібний проект має величезне стратегічне значення не лише для економіки, але й для обороноздатності України.

— Проте, і тоді, і зараз все впиралося у брак коштів. Наразі фінансове питання стоятиме ще гостріше — із огляду на те, скільки країна зазнала і продовжує зазнавати руйнувань внаслідок збройної агресії росії.

— Звичайно, будівництво мостової переправи — це питання років. Проте, у попередні роки розглядалося питання паромної переправи. Для цього потрібно було відновити частину доріг вздовж кордону та Дніпра. Звісно, з огляду на бойові дії на Чернігівщині ці дороги не відновлювалися.

Але питання не закрито, оскільки всі розуміють, що наявність такої переправи суттєво зменшить навантаження на наявні мостові переходи. Зрозуміло, як це вплине на прохідність центральних доріг, що важливо й у мирні часи, а, тим більш, у воєнні.

Зрозуміло, що лише славутицька громада не зможе виконати ці омріяні проекти, навіть більше — не матиме належного впливу, щоб вони почали виконуватися. Але, сподіваємося, Чернігівська військово-цивільна адміністрація на яку наразі покладено і питання оборони, і питання розвитку Чернігівщини, скаже своє слово.

— *Наша розмова увесь час так чи інакше обертається навколо слова «коли». Наші плани і наші відтерміновані проблеми — усе це нерозривно пов'язане із можливістю поновлення бойових дій безпосередньо на нашій території, ракетних обстрілів з боку росії та білорусі, із станом справ на фронті. Але Чорнобильська АЕС увійшла в 2023 рік маючи, напевно, плани дій, розраховані на поганий та на гарний сценарій розвитку подій?*

— Ми маємо бути реалістами. Війна не скінчиться найближчим часом. Ми мусимо зрозуміти, що нам всім, кожному зокрема, країні в цілому, і звичайно,

Чорнобильській АЕС доводиться розраховувати на марафонську витримку.

Проте, звичайно, ми можемо розраховувати на те, що вже у 2023 році під тиском санкцій та завдяки вмілим діям ЗСУ російська федерація втратить можливість поновити будь-який наступ на нашому напрямку. Це, власне, і є той найкращий сценарій для нас.

За цієї умови ми можемо поновити роботи в повному обсязі. Зазначу: сьогодні ЧАЕС готова до цього. Насамперед, ми маємо отримати дозвіл на поновлення перевезення відпрацьованого ядерного палива.

Далі необхідно говорити про поновлення робіт із перетворення ОУ на екологічно безпечну систему: термін, у який мають бути демонтовані нестабільні конструкції «Укриття», спливає у найближчі роки, тому часу у нас обмаль. Як тільки буде вирішена безпекова складова, ми зможемо розпочати й це.

А зараз, поки ми перебуваємо у такому собі «режимі очікування», у нас є час на те, щоб внести всі необхідні зміни до проєктів, про які ми говорили вище. Наразі час у нас є — той самий час, якого нам постійно не вистачало раніше. Ми повинні скористатися ним як можна плідніше.

НБК: забезпечуємо безпеку об'єкта

Пройшов уже майже рік з того моменту, як внаслідок обставин непереборної сили Чорнобильська АЕС змушена працювати у обмеженому режимі, який, згідно документів називається «простій».

Зовнішній спостерігач, ймовірно, може подумати, що в цей час на станції не виконуються майже ніякі роботи. Проте, це зовсім не так. Покажемо це на прикладі одного із об'єктів ЧАЕС, розглянувши хід робіт та реалізацію проєктів у комплексі НБК-ОУ протягом лютого 2023 року.

Як розповів **начальник ЦЕОУ(НБК) Сергій ПОПЛИГІН**, відповідно до Указу Президента України №64/2022 від 24.02.2022 «Про введення воєнного стану в Україні» та наказу ДСП ЧАЕС №1016 від 18.11.2022 «Про продовження на підприємстві простою в умовах воєнного стану в Україні», на комплексі об'єкт «Укриття»-новий безпечний конфайнмент (НБК-ОУ) постійно виконуються роботи із забезпечення надійної та безаварійної експлуатації, технічного обслуговування та ремонту систем, конструкцій, компонентів НБК-ОУ відповідно до вимог Технологічного регламента експлуатації.

В січні було виконано завдання з деактивації обладнання, інструменту, конструкцій будівель та споруд. На

об'єкті проводиться постійний контроль стану ядерної та радіаційної безпеки та стану будівельних конструкцій. Перевищень меж та порушень умов безпечної експлуатації НБК-ОУ протягом січня не зафіксовано.

Триває на НБК-ОУ і науково-дослідна діяльність. У 2022 році виконано науково-дослідні роботи (НДР) за темами: «Науково-технічний супровід на етапах введення в експлуатацію та експлуатації НБК-ОУ (Моніторинг ПВМ)» та «Оцінка стану захисного полімерного покриття у підпокрівельному просторі об'єкта «Укриття» станом на 2022 рік», а також «Науково-інженерний супровід буріння та облаштування спостережних свердловин радіогідро-екологічного моніторингу на території промайданчика НБК-ОУ та промайданчика ДСП ЧАЕС».

Тривають науково-дослідні роботи в рамках договору про співпрацю між Інститутом технічної теплофізики НАН України та Державним спеціалізованим підприємством «Чорнобильська АЕС» у частині науково-технічного супроводу на етапах введення в експлуатацію та експлуатації комплексу НБК-ОУ. На 2023 рік заплановано роботи із науково-технічного супроводу діяльності з експлуатації комплексу НБК-ОУ.

Нестача фінансування, на жаль, внесла певні негативні корективи у такий на-

прямок, як проєктна діяльність у комплексі НБК-ОУ. Зокрема, припинено роботи з коригування проєкту та розроблення робочої документації з реконструкції об'єкта «Укриття» у частині демонтажу металевої ферми посилення південної покрівлі об'єкта «Укриття».

Роботи планується продовжити після забезпечення фінансуванням завдань на виконання будівельних робіт за проєктом «Новий безпечний конфайнмент (НБК). Пусковий комплекс 2 (ПК-2). Демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття» ДСП ЧАЕС у частині раннього демонтажу». Проте, виконання фізичних робіт із передпроєктних досліджень продовжується.

Виконання реконструкції частин деаераторної етажерки та машзалу об'єкта «Укриття», котрі виступають за межі огорожувального контуру НБК, припинено у зв'язку із закінченням терміну дії договору — без виконання через відсутність фінансування. За відновлення фінансування буде проведено повторні торги на вибір виконавця проєктно-вишукувальних робіт.

Ось такий він, простій по-чорнобильськи: щоденна праця із забезпечення безпеки, щоденна робота, спрямована в той час, коли можна буде почати працювати на повну силу.

Випробування буденністю

З 1 липня 2022 року робота на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС ведеться вахтовим методом. Одним із важливих напрямів, що забезпечує сталий виробничий процес та побут працівників, під час їх вахти є організація харчування.

Як організована система, яким чином вона розвивається і долає об'єктивні труднощі — на всі ці питання відповів директор виконавчий ДСП ЧАЕС Сергій Мартинов.

— Ранок 24 лютого 2022 року був викликом для всіх громадян України. Звісно, після такого виклику змінилося наше життя, в тому числі і умови праці. З 01.07.2022 року для персоналу ДСП ЧАЕС був запроваджений вахтовий метод роботи.

Персонал відділу організації харчування, в якого за штатним розписом робочі місця знаходяться у зоні відчуження, теж працює за вахтовим методом.

Перехід на вахтовий метод роботи для персоналу ВОХ — це зміна виробничих графіків, зміна графіку роботи ідальні, перегляд періодичності постачання продуктів харчування.

Враховуючи те, що у ВОХ більшість персоналу — жінки, самим болючим

викликом є необхідність залишати сім'ю та дітей на тривалий термін.

Хочу зазначити, що весь персонал, який працює у відділі організації харчування, працьовитий, чуйний, відповідальний та згуртований. Завдяки цим якостям персонал долає всі виклики, які випадають на їх життя.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо харчових продуктів» від 22.07.2016 №1602-VII з 20 вересня 2017 року в Україні набули чинності норми, що передбачають обов'язкове запровадження системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках ХАССП (НАССР) для потужностей, які провадять діяльність з харчовими продуктами.

Їдальня АПК-1 та буфет в ОЦ м. Славутича відносяться до підприємств громадського харчування, де організовані виробничі процеси з випуску продукції власного виробництва, видачі та реалізації готових страв, тому норма про запровадження системи НАССР стала на підприємстві обов'язковою.

Система НАССР передбачає розробку та впровадження на підприємстві процедур для підтримання гігієни у всьому харчовому ланцюгу, які необхідні для виробництва та постачання

безпечних харчових продуктів для споживання людиною, а також правила поводження з харчовими продуктами.

Наразі вже виконано великий обсяг робіт, а саме:

- проведено Державну реєстрацію потужностей;
- створено робочу групу НАССР;
- розроблено та впроваджено Положення про групу з безпечності харчових продуктів (група НАССР);
- виконано діагностичний аудит;
- розроблено Регламент процесу «Забезпечення безпеки харчових продуктів»;
- проведено навчання членів групи НАССР, що підтверджено отриманням Сертифікатів;
- розроблено 13 програм — передумов системи НАССР, які охоплюють всі процеси у харчовому ланцюгу, котрі необхідні для виробництва та постачання безпечних харчових продуктів, а також правила поводження з харчовими продуктами.

Впровадження системи управління безпечністю харчових продуктів на підприємстві — процес тривалий, який стосується всіх служб і всього персоналу і не обмежується тільки розробкою документації, а ще й потребує постійної підтримки в актуальному стані.

Підсумовуючи, хочу відмітити, що НАССР або Система управління якістю та безпечністю харчових продуктів — це, перш за все, попереджувальні фактори, систематична ідентифікація, оцінка і контроль потенційних небезпечних факторів (біологічних, хімічних, фізичних), що виникають в процесі виробництва продукції.

За великим рахунком, у вимогах НАССР немає нічого принципово нового в порівнянні з традиційними нормами для громадського харчування — НАССР зручно систематизує численні санітарні та технологічні норми та правила виробництва, полегшує повсякденний контроль, робить його зрозумілим, як керівнику так і рядовому співробітнику.

Тому впровадження системи НАССР кардинально не може змінити роботу нашого підрозділу. Дотримання санітарно-гігієнічних вимог для підприємств громадського харчування завжди було і є пріоритетом у роботі відділу організації харчування.

— Чи змінився підхід до продуктового запасу після деокупації?

— Ми всі розуміємо, що наша країна перебуває у стані війни, і ми працюємо в умовах воєнного стану. Виходячи із цього, ми переглянули та змінили підхід до обсягів постачання продуктів харчування до їдальні АПК-1.

З продуктів харчування, які мають довготривалі терміни зберігання, ми створюємо певний запас та постійно працюємо над його поповненням. Але є продукти харчування, які мають короткі терміни зберігання (хліб, кефір, сир кисломолочний) і вони постачаються тільки з урахуванням термінів зберігання та реалізації.

— Зараз є ускладнення в переправі через річку Уж (у зв'язку з підтопленням переправи). Чи вплинуло це на постачання продуктів, і чи є

чення лікувально-профілактичним харчуванням персоналу ДСП ЧАЕС. Спеціалісти відділу організації харчування щільно працюють з постачальниками та прикладають багато зусиль для своєчасного постачання продуктів харчування до їдальні АПК-1 із урахуванням всіх ризиків, які можуть вплинути на поставку продуктів харчування, зокрема і погодні умови.

На сьогодні ускладнення в переправі

— У їдальні «на винос за гроші» раніше продавали лише мінеральну воду, а тепер з'явилася кола. Чи планується розширювати асортимент продуктів і надалі?

— В їдальні АПК-1 на сьогоднішній день реалізується: мінеральна вода, сік, напій «Coca-cola», кава натуральна, також є можливість придбати готові страви на лінії роздачі.

Розрахунок здійснюється банківською платіжною картою.

Щодо розширення асортименту продуктів харчування: треба розуміти, що їдальня відноситься до категорії підприємств громадського харчування і призначена для виготовлення готової продукції та забезпечення харчуванням персонал ДСП ЧАЕС. Тому ми, звичайно, розширюємо, за можливості, асортимент, проте маємо дотримуватися встановлених для нас норм та правил.

Наостанок розмови Сергій Мартинов звернувся до персоналу, який працює вахтовим методом:

— Шановні колеги! Якщо ви раптово виявите у місцях тимчасового відпочинку столові прибори або посуд, будь ласка, поверніть їх до їдальні!

**Розмову записала
Анастасія Єрашова**

якийсь «План Б» на випадок, якщо переправа буде неможливою?

— Основним завданням ВОХ є забезпе-

через річку Уж, поки що не вплинуло на постачання продуктів харчування до їдальні АПК-1.

Подяка за єдність помислів та дій

Волонтерський гурт «Соняшник», як і годиться волонтерського гурту, народився спонтанно — восени 2014 року. Тоді, коли навіть усвідомити, що Україна опинилася в глобальній небезпеці, вдавалося ще небагатьом, «соняшники» почали плести сітки, шити для роздягнутого війська спідню білизну, збирати для вояків продукти, плести шкарпетки, робити зігрівайки і ще багато-багато чого.

Рушійною силою та беззмінним «двигунком» славутицьких волонтерів стала Наталія НІКОЛАЙЧУК. Дев'ять років безперервної волонтерської праці — це насправді вчинок, який здатні оцінити лише ті, хто стикався з цією добровільною пекельною справою.

— Наталю, хлопцям під Бахмут потрібно сітку.

— Білу? Скільки квадратів?

— Ні, колір зимової жухлої трави та мокрої землі: щось коричнюво-сіро-зелене. Розумієш, там снігу геть немає, хоча морози сильні. Розмір — хоча б 3х4, буде більше — чудово.

— Зрозуміла. У п'ятницю забереш.

...У п'ятницю в багажник наторцювувється дві сітки вказаного кольору та розміру, величеський пакет із трусами та теплими вовняними шкарпетками і величеський пакунок із постільною бі-

лизною: «А ось це, будь ласка, закинь в чернігівський військовий шпиталь — там є постійна потреба. Зараз я тобі телефончик дам, хто прийме».

За два тижні «соняшники» знову навантажили мій багажник під самі віконця: зігрівайки, сировина для зігріважок, білизна, ганчір'я для чернігівських колег, милі дрібнички для військових, що стоять на східних теренах. І це лише два невеличкі епізоди титанічної і не надто помітної праці славутицьких волонтерів.

— Як вам на все рук вистачає? Чи насправді не вистачає?

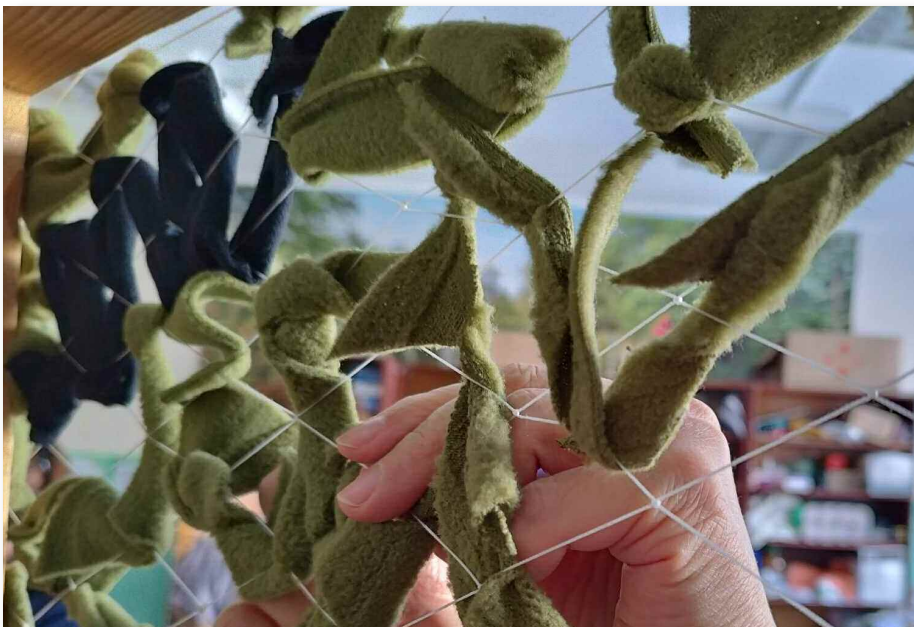
— По-різному буває. Минулої зими через міські групи неодноразово зверталась до містян: волонтерська група «Соняшник» плете маскувальні сітки, і наразі просимо про допомогу, бо маємо багато термінових замовлень... прийдіть до нас! Замовлення великі, як на нашу групу з п'яти людей — це величезна черга!

Не вистачало часу і рук, тож виконання трьох сіток для воїнів-славутичан, п'яти — для військових з с.Первомайське, трьох — для східних прикордонників розтяглося мало не на місяць. Бо на допомогу тоді ніхто так і не прийшов...

А новини в той час ставали все тривожнішими: іноземні посольства і компанії вивозили своїх працівників з України, всі розвідки кричали, що буде війна.

Різні «люди року» з того сміялись і звишувачували світ у сіянні паніки, деякі депутати Славутицької міської ради на сміхався щодо проведення тренінгів з домедичної допомоги та поведінки при обстрілах — ну, це ти й сама пам'ятаєш.

Пересічні ж громадяни звично вважали, що не все так однозначно: одні з 2014 року ішачили-волонтерили, не покладаючи рук, інші вигулювали собачок, пестили котиків та вважали, що росія «не бажає нам зла, ми один народ, тому що общая історія,

великая руськая культура, мірове насліддіє і благородство руського солдата...» тощо.

Зате вже на другий день масштабного вторгнення волонтерство в місті набуло потужності цунамі.

Наша волонтерська група «Соняшник» миттєво подесятерила ряди, сіточна майстерня загула, як літній вулик.

— Вибач, а не хотілося сказати: де ж ви всі до настання глобальної беди були?!

— Багато що хотілося, але треба було не емоції виливати, а справу робити. Прийшлося встановити ще одну точку сіткоплетіння, а жителі дальнього кварталу влаштувались самі, тільки брали в нас матеріали.

Було потрібно організувати до плодотворної праці й наш «вулик»: ми розширили майстерню до двох кімнат, частина волонтерів розійшлася шити килимки, багато людей вишукували тканину і пошили штук 400 трусів. Роздобули парафін, і з нього наш «свічний заводик» робив окопні зігрівайки.

І знаєш, що в цей час було найгірше?

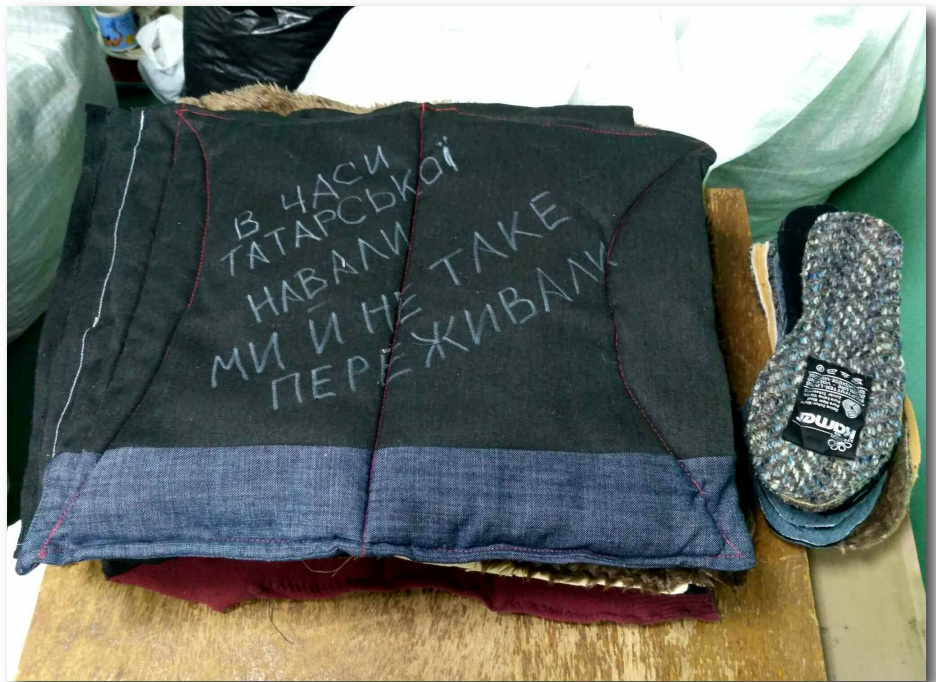
Все те, що було напрацьованого того часу ми нікуди не могли подіти. Задовольнили сіточні потреби тероборони, а все інше лежало купами аж до кінця облоги. Все це, звісно, ще й треба було забезпечити, розосередити у різних місцях, щоб хоч не все загинуло у випадку прямого прильоту чи появи орків.

На волонтерці день починався і закінчувався гаслом «УКРАЇНА НЕЗДОЛАННА!».

Колись давно прочитала, що в екстремальних умовах людський організм якось перегрупується і включає додатковий імунітет. Так і було. Ніяких простуд, загострень, сліз і нервів. Всі були, як стиснута пружина.

— Я так розумію, психологічне вигоряння — це не про «Соняшник»...

— Ну, чому ж. У когось вигоряння таки сталося — на місце цих людей прий-

шли інші. «Соняшник» працює з жовтня 2014 року. Нам дякують бійці, прикордонники та волонтери з Маріуполя, Пісок, Щастя, Курахово, Волновахи, Бахмута, Костянтинівки, Дружківки, Бердянська, Херсона, Чонгара, Станиці Луганської, Авдіївки, Зайцевого, Старобільська, Покровська, Семенівки, Пологи, Харкова, Світлодарської дуги, Торецька, Чернігова, Гірського, Славутича... географію за 2022 рік не вказую, просто не фіксували.

— А якщо в цифрах?

— Ми, не покладаючи рук та довбаючи проблеми...

— Долаючи проблеми?

— Іноді — долаючи, частіше — довбаючи, але виготовили понад 1,5 га маскувальної сітки, зокрема, за останній рік — близько 4000 м².

Крім основної продукції, в нашому виробку — 153 кг окопних зігрівайок, труси — тільки за 2022 рік на передову та в госпіталі відправлено 955 шт, плетемо шкапетки, манішки та рукавиці - кількість їх вже неможливо визначити, робимо устілки, килимки, раніше робили крем для рук та гігієнічну помаду, був час — шили подушки та маскування на каски.

З початком вторгнення зіткнулись з проблемою закупити основу для сіток.

Гроші на основу зібрані, а купити її ніде: в Харкові хоч би до весни черга дійшла, в Одесі все обіцяють із дня на день, Бердянськ в окупації.

Але працювали без простоїв. Основа перепадала з Польщі, з Іспанії, з Туреччини, дещо приносили славутичани, була і рукотворна, в час облоги допоміг хтось із наших підприємців (звернулася до виконкому, і за 2 години вже привезли огорожну сітку — навіть не знаю від кого).

Гроші на чисто добровільній основі збираємо в своїх рядах, коли приходить просити на стороні — обираємо таких людей, які не відмовлять. Крім того, збираємо та здаємо вторсировину — теж немалий шмат роботи, але ж це й наші гроші.

Кожен дає, скільки може і хоче, бо люди прагнуть допомагати не лише «Соняшнику», але й іншим оборонним проектам.

Всім Соняшникам, всім цим неназваним людям величезна подяка! Це звучить якось ненормально, бо не на бідність же подають, а на волю України, бо так їм підказує серце. А подяка за єдність помислів і дій, за щастя допомагати Батьківщині.

УКРАЇНА НЕЗДОЛАННА!

Розпитувала Майя Руденко

До патріотизму через творчість

8 лютого на базі ВП «Атомремонтсервіс» відбулося нагородження учасників патріотичного творчого онлайн проєкту «Енергоатом Junior#ВсеБудеУкраїна».

На заході були присутні керівники гуртків та викладачі освітніх закладів Славутича. Роботи їх вихованців потрапили до 25 кращих творчих робіт. У нагородженні молоді взяла участь начальник управління освіти і науки Славутицької міської ради Ніна Єрьоміна. Роботи усіх конкурсантів публікувалися на сторінці Енергоатом Junior у Facebook.

10 найкращих робіт були представлені на виставці в Києві. З вітальним словом до учасників звернувся дирек-

тор ВП АРС Григорій Супрун. Діти та їх керівники були нагороджені почес-

ними дипломами та цінними подарунками.

Ukraine **NOW**

Газета: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідectво про держреєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Рукописи, надані в редакцію, не редагуються й не рецензуються. Редакційна колегія може не поділяти точку зору авторів публікацій.

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко, Анастасія Єрашова, Дмитрій Корчак

Зворотній зв'язок: korchak@chnpp.gov.ua
+380 4593 421 97